

Gewijzigd raadsvoorstel (voorheen RA16.0048)

Jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2016	RA16.0061	A 16	16/205

Onderwerp:

Burgerbegroting Gemeente Emmen 2017-2018 – Emmerhout en Nieuw-Dordrecht en de daarbij behorende “Kaders met betrekking tot de burgerbegroting”

Portefeuillehouder: B.D. Wilms

Afdeling: Ontwikkeling, Beleid en Directiestaf

Team: Directiestaf

A.M. Bosma, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

- 1 Vaststellen van de “Burgerbegroting Gemeente Emmen 2017-2018 – Emmerhout en Nieuw-Dordrecht” en de “Kaders met betrekking tot de burgerbegroting”
- 2 Vaststellen van de over te dragen budgetten voor 2017 en 2018 op resp. € 110.000 en € 69.000 voor Emmerhout en op resp. € 38.000 en € 19.000 voor Nieuw-Dordrecht
- 3 De dekking hiervoor te vinden op de wijze zoals in de burgerbegroting aangegeven (danwel aframen van diverse budgetten danwel het doen van een resultaatbestemming 2015 bij de Berap 2016-I)
- 4 Bekrachtigen dat voor een aantal nader benoemde onderdelen binnen onze begroting de EOP's van Emmerhout en Nieuw-Dordrecht in 2017 en 2018 mee kunnen praten over de besteding van middelen
- 5 Een nadere verkenning te doen naar de mogelijkheden tot verdere inspraak of (gedeeltelijke) overdracht van budget voor een aantal nader benoemde onderdelen binnen onze begroting

Samenvatting

In 2013 en 2014 hebben we als gemeente met deze nieuwe werkwijze ervaring opgedaan door middel van innovatie-experimenten. Bijvoorbeeld het dorpsbudget grijs/groen Zwartemeer, de Toegang tot de voorzieningen, dorpscoöperatie Nieuw-Dordrecht, accommodatiebeleid etc.

Naast deze experimenten is in 2014 ook gestart met het project “Burgerbegroting” in het dorp Nieuw-Dordrecht en de wijk Emmerhout. In dit project maken we samen met inwoners voor diverse gemeentelijke budgetten zichtbaar welk deel daarvan wordt besteed in hun dorp of wijk. Dit met als doel om na het verkrijgen van het inzicht over te gaan tot de volgende stappen. Dit kan dan gaan van het geven van inspraak over besteding van budgetten tot het daadwerkelijk overdragen van budgetten.

Inmiddels is het project “Burgerbegroting” afgerond en kan nu de volgende stap worden gezet. Ook zijn er kaders opgesteld waarmee de EOP's van Emmerhout en Nieuw-Dordrecht bij de verdere uitvoering rekening hebben te houden. Deze beide EOP's hebben ingestemd met deze kaders.

Bijlage(n):

“Burgerbegroting Gemeente Emmen 2017-2018 – Emmerhout en Nieuw-Dordrecht”
“Kaders met betrekking tot de burgerbegroting”

Stukken ter inzage:

Collegebesluit d.d. 17 mei 2016 en de daarbij behorende stukken

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.		stuknr. B. en W.
2016	RA16.0061	A	16	16/205

1 Aanleiding voor het voorstel

In het bestuursakkoord “Aanpakken en Doen” wordt aangegeven dat deze collegeperiode de leefbaarheid in dorpen en wijken centraal staat: het college wil investeren in maatwerkoplossingen en ondersteunt initiatieven van EOP’s, bewoners en verenigingen. Investeren in leefbaarheid en vitaliteit in dorpen en wijken, in samenspraak met de inwoners. Dit kan op allerlei manieren, waarbij het vooral zou moeten gaan om te denken in mogelijkheden en het zoeken naar de ‘ja’ om initiatieven vanuit de samenleving te ondersteunen. In 2013 en 2014 hebben we als gemeente met deze nieuwe werkwijze ervaring opgedaan door middel van innovatie-experimenten. Bijvoorbeeld het dorpsbudget grijs/groen Zwartemeer, de Toegang tot de voorzieningen, dorpscoöperatie Nieuw-Dordrecht, accommodatiebeleid etc.

Naast deze experimenten is in 2014 ook gestart met het project “Burgerbegroting” in het dorp Nieuw-Dordrecht en de wijk Emmerhout. In dit project maken we samen met inwoners voor diverse gemeentelijke budgetten zichtbaar welk deel daarvan wordt besteed in hun dorp of wijk. Dit met als doel om na het verkrijgen van het inzicht over te gaan tot de volgende stappen. Dit kan dan gaan van het geven van meer zeggenschap over besteding van budgetten tot het daadwerkelijk overdragen van budgetten. Deze volgende stappen zijn maatwerk. Daarbij is ook inzichtelijk gemaakt wat de consequenties en randvoorwaarden zijn (bv. hoe het zit met verantwoordelijkheden, aansprakelijkheid, bevoegdheden, regelgeving, verantwoording, continuïteit etc.).

Naast de burgerbegroting is een experiment “Ruim op die Regels” van Platform 31 in Nieuw-Dordrecht gestart. Binnen deze pilot is nagedacht over het eenvoudiger maken van regels of het minder hinder hebben van regels. De uitkomsten van dit experiment zijn betrokken bij het experiment van de burgerbegroting en de daartoe opgestelde kaders.

2 Argumentatie/beoogd effect

De gemeente Emmen heeft in 2014 geparticipeerd in het Netwerk Innovatief bezuinigen. Onder leiding van het adviesbureau Hiemstra en de Vries zijn een aantal 100.000+ gemeenten met elkaar in gesprek gegaan over innovatieve mogelijkheden om te bezuinigen. Vanuit Emmen is toen het idee aangedragen om over te gaan tot het overdragen van budgetten aan een dorp of wijk onder aftrek van een decentralisatiekorting. Het idee van: wat het rijk kan met de decentralisaties moeten wij ook in het klein kunnen! De gemeenten Utrecht, Amsterdam en Enschede hebben toen ingeschreven op ons idee om mee te denken en mee te experimenteren.

Gelijktijdig met het gaan opstarten van dit project is er via het Ministerie van Binnenlandse Zaken het verzoek gekomen om als gemeente één van de zes gemeenten te zijn die meedoet met een project Budgetmonitoring: het inzichtelijk maken van budgetten per dorp of wijk. Als gemeente Emmen hebben we besloten om hieraan mee te doen. Immers voordat we kunnen denken aan een innovatieve bezuiniging moeten we eerst het inzicht in de budgetten hebben.

Het project is in de zomer van 2014 gestart, waarbij de projectleiding in handen lag van medewerkers van het Centrum voor Budgetmonitoring. Na een verzoek van de gemeente aan Nieuw-Dordrecht heeft men gezegd graag aan dit project mee te willen werken. Emmerhout is later op eigen verzoek ook aangehaakt.

Tussentijds is besproken wat de mogelijke kansen en bedreigingen zijn bij het werken met een burgerbegroting. Deze kansen en bedreigingen zijn verder uitgediept en dit heeft geleid tot kaders voor het werken met een burgerbegroting. Deze kaders zijn als [bijlage 2](#) bijgevoegd. Daarbij is leidend geweest om een middenweg te vinden tussen enerzijds vertrouwen geven en anderzijds risicobeheersing.

3 Relatie met bestaand beleid/eerder genomen besluiten

Er is een relatie met het bestaande beleid inzake de EOP-budgetten. Immers ook daar worden budgetten t.b.v. de EOP beschikbaar gesteld waarbij er vrijheid is tot invulling. Tevens is er een relatie met de reeds

eerder uitgevoerde experimenten.

Verder is bij de begrotingsbehandeling van de begroting 2016 een motie aangenomen. De raad verzoekt het college daarbij om:

- Bij de kadernota 2017 aan de raad concrete voorstellen te doen ter versterking van de rol van bewonersorganisaties in het vaststellen én (doen) uitvoeren van de welzijnsvraag in één wijk en één dorp;
- Dit in nauwe samenhang met de verdere ontwikkeling van de burgerbegroting;

Met de voorliggende burgerbegroting wordt een belangrijke stap gezet in de uitvoering van deze motie.

Op basis van de gestelde kaders zijn de EOP's gebonden aan het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Emmen. De gemeente Emmen is opdrachtgever richting externe partijen. De externe partij wordt op voordracht van de EOP gecontracteerd. Doordat de gemeente contracteert kan de BTW worden gecompenseerd. Hierdoor verliest de EOP geen budget als gevolg van BTW-problematiek.

4 Afstemming met externe partijen/communicatie

De EOP's Emmerhout en Nieuw-Dordrecht hebben bouwstenen aangeleverd voor de burgerbegroting door middel het invullen van een format per thema. Er heeft over de kaders afstemming met deze EOP's plaats gevonden. Zij kunnen zich vinden in voorgestelde kaders.

In de auditcommissie van 20 april jl. is een presentatie gegeven over de burgerbegroting.

Op 31 mei 2016 is er een informele raadsbijeenkomst over de burgerbegroting gepland waarbij met name de beide EOP's kun verhaal kunnen doen.

Verdere planning

Na het besluit van uw raad worden de EOP's Emmerhout en Nieuw-Dordrecht per brief geïnformeerd en wordt hun medegedeeld wat het totaalbedrag aan over te dragen budget is, wat de budgetten zijn waarover inspraak mogelijk is en wat de geldende kaders zijn. Op basis van de kaders is het dan de vraag aan de EOP's om voor 1 oktober 2016 met een bestedingsplan te komen dat in samenspraak met de bewoners van het dorp/de wijk moet worden vorm gegeven. Dit is in verband met de democratische legitimatie van het burgerinitiatief een hele belangrijke voorwaarde. In dit proces kan de gemeente ook ondersteunen. Beide EOP's hebben aangegeven hier open voor te staan. De toets door het college op het plan zal per onderdeel van het plan plaats vinden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de betrokken vakafdelingen. Per onderdeel van het plan kan het college een besluit nemen danwel een strategie toepassen. In paragraaf 3.2.2. van de kaders worden de mogelijke strategieën verder uitgewerkt (vergunningen, gedogen/experimenteren, overeenkomen, adopteren, aanpassen, verbieden).

Als college zullen wij medio november 2016 een besluit nemen over de aanvaardbaarheid van de bestedingsplannen en uw raad hier [overin adviseren informeren](#). ~~De raad neemt in december 2016 een definitief besluit over de toekenning van het budget en het door de EOP ingediende plan.~~ De EOP's kunnen dan met ingang van 1 januari 2017 beschikken over het budget.

5 Financiële consequenties/voorgestelde dekking

Op basis van het inzichtelijk maken van de diverse budgetten zijn er de volgende mogelijkheden:

- a. Budget is al beschikbaar (EOP-budget)
- b. Budget wordt overgedragen.
- c. Budget wordt niet overgedragen, maar er wordt wel (meer) inspraak gegeven over de besteding door de gemeente
- d. Budget wordt niet overgedragen, maar er zijn mogelijkheden op termijn (bijvoorbeeld als het gebiedsgericht werken verder is ontwikkeld)
- e. Budget wordt niet overgedragen

Op geld gezet betreft het voor de onderdelen a tot en met d de volgende bedragen:

	Budget EH		Budget ND	
	2017	2018	2017	2018
x € 1.000				
Samenvatting naar aard budgetten				
Reeds beschikbaar budget EOP	27	27	13	13
Over te dragen budget van gemeente aan EOP	110	69	38	19
Inspraak EOP over besteding budget door gemeente (grijs op PM)	55	55	25	25
Budgetten te relateren aan gebiedsgericht werken	PM	PM	PM	PM
	192	151	76	57

EH= Emmerhout, ND= Nieuw-Dordrecht

Een specificatie van de over te dragen budgetten is als volgt:

Budgetten gemeente (x € 1.000)	Budget gem. (saldo)		Budget EH		Budget ND		Toelichting
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	
1.2. Experimentenbudget 2015							
<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
- Restant budget uit 2015	147	0	33	0	17	0	Het restant budget uit 2015 is door middel van resultaatbestemmingsvoorstel bij de berap-1 2016 gevraagd voor € 50.000 te bestemmen als budget voor Emmerhout en Nw Dordrecht.
2.1. Vitaal platteland							
<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
- Investeringsbudget landelijk Gebied	153	71	5	5	1	1	Het voorstel is om dit budget over te dragen.
7.3. Investeringsbudget Dorpen en Wijken							
<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
- Investeringsbudget Dorpen en Wijken	90	90	6	6	1	1	Het voorstel is om dit budget over te dragen.
8.1. Sport							
<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
- sportstimulering en senioren sport	54	54	4	4	1	1	Het voorstel is om dit budget over te dragen.
9.2. Wmo Begeleiding							
<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
- Innovatiebudget	400	400	27	27	8	8	Het voorstel is om dit budget over te dragen.
9.6. Budgetten informele zorg							
<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
- mantelzorgondersteuning	400	400	27	27	8	8	Het voorstel is om dit budget over te dragen.
- restant werkbudget informele zorg uit 2015	118	0	8	0	2	0	Voor het incidentele werkbudget zal bij Berap-1 2016 een resultaatbestemmingsvoorstel van € 118.000 worden gedaan. Gevraagd zal worden uit dit bedrag een bedrag voor Emmerhout en Nieuw Dordrecht ihkv de burgerbegroting beschikbaar te stellen.
Totaal budgetten			110	69	38	19	

De over te dragen budgetten voor 2017 en 2018 zijn bepaald op resp. € 110.000 en € 69.000 voor Emmerhout en op resp. € 38.000 en € 19.000 voor Nieuw-Dordrecht. Er zit een significant verschil tussen de jaren 2017 en 2018 omdat in 2017 een tweetal incidentele budgetten zijn betrokken. Het gaat daarbij om het experimentenbudget en het budget informele zorg waarvan bij beide het een restantbudget bij de jaarrekening 2015. Hiervoor wordt bij de Berap 2016-I een resultaat - bestemmingsvoorstel gedaan. Deze bedragen worden vervolgens (voor een deel) ingezet voor het jaar 2017 van de burgerbegroting. Overigens is er op de budgetten geen decentralisatiekorting toegepast. Bij nader inzien denken wij dat dat niet de juiste aanpak is.

Voor deze over te dragen budgetten is in de burgerbegroting expliciet opgenomen wat we als gemeente na overdracht dan niet meer doen. In de navolgende tabel is de tekst in de burgerbegroting op dit onderdeel specifiek weergegeven.

Wat doen we als gemeente na overdracht niet meer

Restant Experimentenbudget	Overdracht van budget betekent dat: -Emmerhout en Nieuw-Dordrecht geen extra aanspraak kunnen maken op het experimentenbudget
Investeringsbudget landelijk gebied	Overdracht van het budget betekent dat: -er minder ruimte is voor andere projecten -vanuit Emmerhout en Nieuw-Dordrecht geen beroep op de resterende ILG middelen kan worden gedaan.
Investeringsbudget dorpen en wijken	Overdracht van het budget betekent dat: -er minder beschikbaar is voor projecten

	-uit het investeringsbudget in principe (*) geen projecten voor Emmerhout en Nieuw-Dordrecht worden gefinancierd.
Sportstimulering en senioren sport	Overdracht van het budget betekent dat: -als gemeente we niet meer bijdragen aan activiteiten in de wijk of het dorp inzake sportstimulering en senioren sport en dat van de wijk wordt verwacht dat zij de kosten van activiteiten die worden uitgevoerd door de combinatiefunctionarissen en de seniorencoaches in hun wijk ook zelf financieren.
Innovatiebudget	Overdracht van budget betekent dat: -de beide EOP's geen beroep meer kunnen doen op het innovatiebudget
Mantelzorgondersteuning	Overdracht van budget betekent dat: - de gemeente de inwoners van Emmerhout en Nieuw-Dordrecht geen mantelzorgcompliment meer gaat geven
Restant werkbudget informele zorg	Overdracht van budget betekent dat: - vanuit Emmerhout en Nieuw-Dordrecht er geen extra beroep kan worden gedaan op het werkbudget

Dat we als gemeente na overdracht van budgetten bepaalde zaken niet meer doen is juist de bedoeling van de burgerbegroting. Het principe is dat de wijk of het dorp haar eigen keuzes maakt.

(*) Het college is voornemens de ruimte te houden om in positieve zin af te wijken van dit principe, indien plannen voor Emmerhout en Nieuw-Dordrecht daartoe aanleiding geven.

Een specificatie van de *budgetten met (meer) inspraak* is als volgt:

	Budgetten gemeente (x € 1.000)		Budget gem. (saldo)		Budget EH		Budget ND		Toelichting
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	
1.1. Relaties met burgers en EOP's									
- Buurtsupport	205	205	14	14	4	4			Deze budgetten zijn op basis van trekkingsrecht van aantallen uren al beschikbaar voor de EOP's. Wellicht dat bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken dit budget ook kan worden overgedragen aan de EOP.
7.1. Beheer en onderhoud openbaar groen									
Waarvan overdraagbaar budget:									
- beheer en onderhoud groen	7.434	7.434	PM	PM	PM	PM			In verband met een lopend contract kan er geen budget voor groenonderhoud worden overgedragen. Dit budget komt echter wel in aanmerking voor zeggenschap over de besteding. Dit betekent concreet dat in overleg met de gemeente en de EMCO gekeken zal worden hoe het groenonderhoud kan worden vormgegeven.
- sport- en speelplaatsen			PM	PM	PM	PM			Dit budget wordt niet overgedragen. De beïnvloedbaarheid betreft het meepraten over de keuzes binnen de besteding van het budget sport- en speelvoorzieningen.
7.1. Beheer en onderhoud openbaar grijs									
Waarvan overdraagbaar budget:									
- beheer en onderhoud grijs			PM	PM	PM	PM			Dit budget wordt niet overgedragen. De beïnvloedbaarheid betreft het meepraten over de keuzes binnen de besteding van het budget grijs.
7.2. Beheer en onderhoud begraafplaatsen	473	473	0	0	10	10			Dit budget komt eerst in aanmerking voor zeggenschap over de besteding. Verder verkennen van de mogelijkheden van inzet van vrijwilligers in de begraafplaatsen zal in het kader van de visie ontwikkeling eveneens plaatsvinden. Dan kan eveneens gekeken worden of een deel van het budget voor het basisonderhoud over kan gaan.
8.1. Sport									
Waarvan overdraagbaar budget:									
- combinatiefunctionarissen	593	593	41	41	11	11			Dit budget is gezien het specifieke karakter niet geschikt om (deels) over te dragen. De beïnvloedbaarheid betreft het meepraten over de keuzes van de activiteiten van de combinatiefunctionarissen.
Totaal budgetten			55	55	25	25			

Uw raad zal worden gevraagd te bekrachtigen dat voor deze onderdelen binnen onze begroting de EOP's mee kunnen praten (inspraak) over de besteding van middelen (o.a. trekkingsrecht bij Buurtsupport, beheer en onderhoud van groen, sport- en speelplaatsen, beheer en onderhoud grijs, beheer en onderhoud begraafplaatsen en inzet combinatiefunctionarissen). Voor een aantal van deze posten is dat al de huidige praktijk.

Een specificatie van de *niet over te dragen budgetten (met een relatie met gebiedsgericht werken)* is als

volgt:

	Budgetten gemeente (x € 1.000)	Budget gem. (saldo)		Budget EH		Budget ND		Toelichting
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	
9.2.	Wmo Begeleiding							
	<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
	- clientondersteuning	935	935	PM	PM	PM	PM	Dit budget is gezien het specifieke karakter (nog) niet geschikt om (deels) over te dragen. Wellicht dat bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken dit budget ook (deels) kan worden afgezonderd.
	- WTCG	1.788	1.788	PM	PM	PM	PM	Dit budget is gezien het specifieke karakter (nog) niet geschikt om (deels) over te dragen. Wellicht dat bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken dit budget ook (deels) kan worden afgezonderd.
9.4.	Wmo Huishoudelijke Hulp en WVG							
	<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
	- Geen			PM	PM	PM	PM	Dit budget is gezien het specifieke karakter (nog) niet geschikt om (deels) over te dragen. Wellicht dat bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken dit budget ook (deels) kan worden afgezonderd.
9.5.	Maatschappelijk Vastgoed							
	<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
	- Reguliere exploitatiebudgetten			PM	PM	PM	PM	Dit budget is gezien het specifieke karakter (nog) niet geschikt om (deels) over te dragen. Wellicht dat bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken dit budget ook (deels) kan worden afgezonderd.
9.7.	Subsidies Maats. en Soc. Cult. Werk							
	<i>Waarvan overdraagbaar budget:</i>							
	- Geen			PM	PM	PM	PM	Dit budget is gezien het specifieke karakter (nog) niet geschikt om (deels) over te dragen. Wellicht dat bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken dit budget ook (deels) kan worden afgezonderd.
	Totaal budgetten			PM	PM	PM	PM	

Wij stellen voor een nadere verkenning te doen naar de mogelijkheden tot (gedeeltelijke) overdracht of inspraak voor een aantal nader benoemde onderdelen binnen onze begroting waarbij er specifiek de relatie gelegd kan worden met gebiedsgericht werken. Het betreft dan de posten uit voornoemde 2 categorieën:

- budgetten waarover (meer) inspraak aan de orde is (hierbij kan bv. gekeken worden of overdracht van budget op termijn mogelijk is, bv. groen en begraven)
- budgetten die niet overgedragen worden en waarbij een relatie met gebiedsgericht werken aan de orde is (hierbij kan bv. gekeken worden of er meer inspraak mogelijk is (bv. huishoudelijke hulp in samenwerking met de hoofdaannemer in het gebied) danwel er overdracht van budget op termijn mogelijk is).

Daarmee kan worden verkend of een eventuele verdere uitbouw van de burgerbegroting mogelijk is.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 19 mei 2016.

Burgemeester en wethouders van Emmen,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

C. Bijl

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2016	RA 16.0061	A 16	16/205

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17 mei 2016, B&W nummer: 16/205;

besluit:

- 1 Vaststellen van de “Burgerbegroting Gemeente Emmen 2017-2018 – Emmerhout en Nieuw-Dordrecht” en de “Kaders met betrekking tot de burgerbegroting”
- 2 Vaststellen van de over te dragen budgetten voor 2017 en 2018 op resp. € 110.000 en € 69.000 voor Emmerhout en op resp. € 38.000 en € 19.000 voor Nieuw-Dordrecht
- 3 De dekking hiervoor te vinden op de wijze zoals in de burgerbegroting aangegeven (danwel aframen van diverse budgetten danwel het doen van een resultaatbestemming 2015 bij de Berap 2016-I)
- 4 Bekrachtigen dat voor een aantal nader benoemde onderdelen binnen onze begroting de EOP's van Emmerhout en Nieuw-Dordrecht in 2017 en 2018 mee kunnen praten over de besteding van middelen
- 5 Een nadere verkenning te doen naar de mogelijkheden tot verdere inspraak of (gedeeltelijke) overdracht van budget voor een aantal nader benoemde onderdelen binnen onze begroting

Vastgesteld in de openbare vergadering van 30 juni 2016.

de griffier,

de wnd.voorzitter,

H.D. Werkman

G.J. Horstman